

Rapport En bok om att göra mönster

Mönstret i livet7

Inspiration

När jag var liten21

Mode23

Film25

På landet27

Loppis31

Uppradat – som i affären32

Listor33

Hur jag jobbar

Rapport från mitt skrivbord36

Färg39

Form44

Skärmen och verkligheten47

Ett exempel på hur jag gör ett mönster48

Göra mönster55

Mönster

Prick67

Rand69

Ruta73

Mönster av bilder75

Digital ornamentik79

Hej, matematik!81

Plocka isär85

Sortera87

Frukt och grönt89

Siffror, bokstäver, ord91

Hornstull99

Vi går till marknaden105

Mönstermöte111

10 projekt att göra själv

Skrivbordsmönster116

Disktrasa117

Omslagspapper118

Kort och kuvert120

Måla mönster på skåp122

Bricka124

Flaggspele126

Måla mönster på vägg128

Tapet132

Mönster på tyg137

Adresser och tack141

Register och bildkällor142

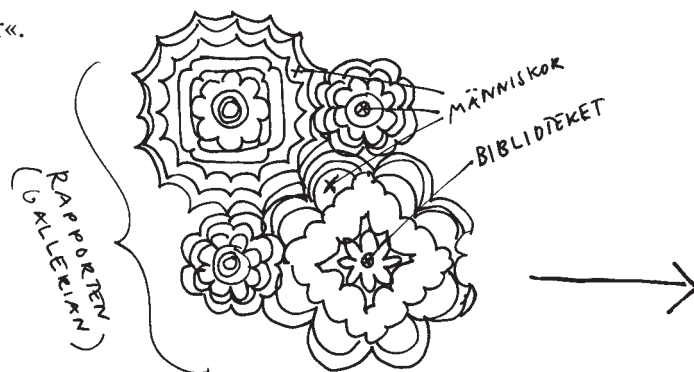
Mönstret i livet

JAG BÖRJADE JOBBA som illustratör och grafisk formgivare med ett stort textilintresse. Jag har alltid älskat mönster och redan i mina tidigaste jobb valde jag ofta en sorts mönsterlösning. Idéerna brukade komma lättare när jag tänkte att motivet skulle vara en del av ett mönster. Att det inte var ett centrerat motiv, att det som hände ute i kanterna var lika viktigt som det i mitten. Att det inte planar ut i kanterna utan fortsätter (även om man inte visar fortsättningen). Det sättet att jobba ger en särskild energi och ett mer lättsamt uttryck.

Det jag särskilt gillar med mönster är att de kan vara som ett flygfoto över ett samhälle. Hus på håll. Åkrar. Det kan vara som ett diagram, statistik. De kan vara som en galleria i en förort. I mönstret på nästa uppslag är den röda mittpunkten i den ljusrosa blomman biblioteket. De gula och röda blommorna och ringarna i olika färger är andra affärer i gallerian. Den svarta bakgrunden är folket. Brevid ligger nästa förort. Det är nästa rapport av mönstret. Jag blir på så bra humör när jag tänker så. Mest spännande är det när det finns ett meddelande i mönstret, att mönstret har ett budskap. När jag ser hieroglyfer från Egypten och kvinnornas klänningar har streckade bårder så tänker jag att det kanske betyder »så många fiskar fanns i nätet i morse«. Eller vävda afrikanska tyger där varje färgfält motsvarar säsongens skörd. Där mönstret blir en dagbok. Eller ett hemligt chiffer.

Mönster som en bild av samhället, inte för att det kanske är viktigt i den riktiga världen, men de säger något om det andra, vad det är att leva. Jag älskar att det heter »rapport« också, i betydelsen »regelbunden upprepning av en bild så att den bildar ett mönster«.

7

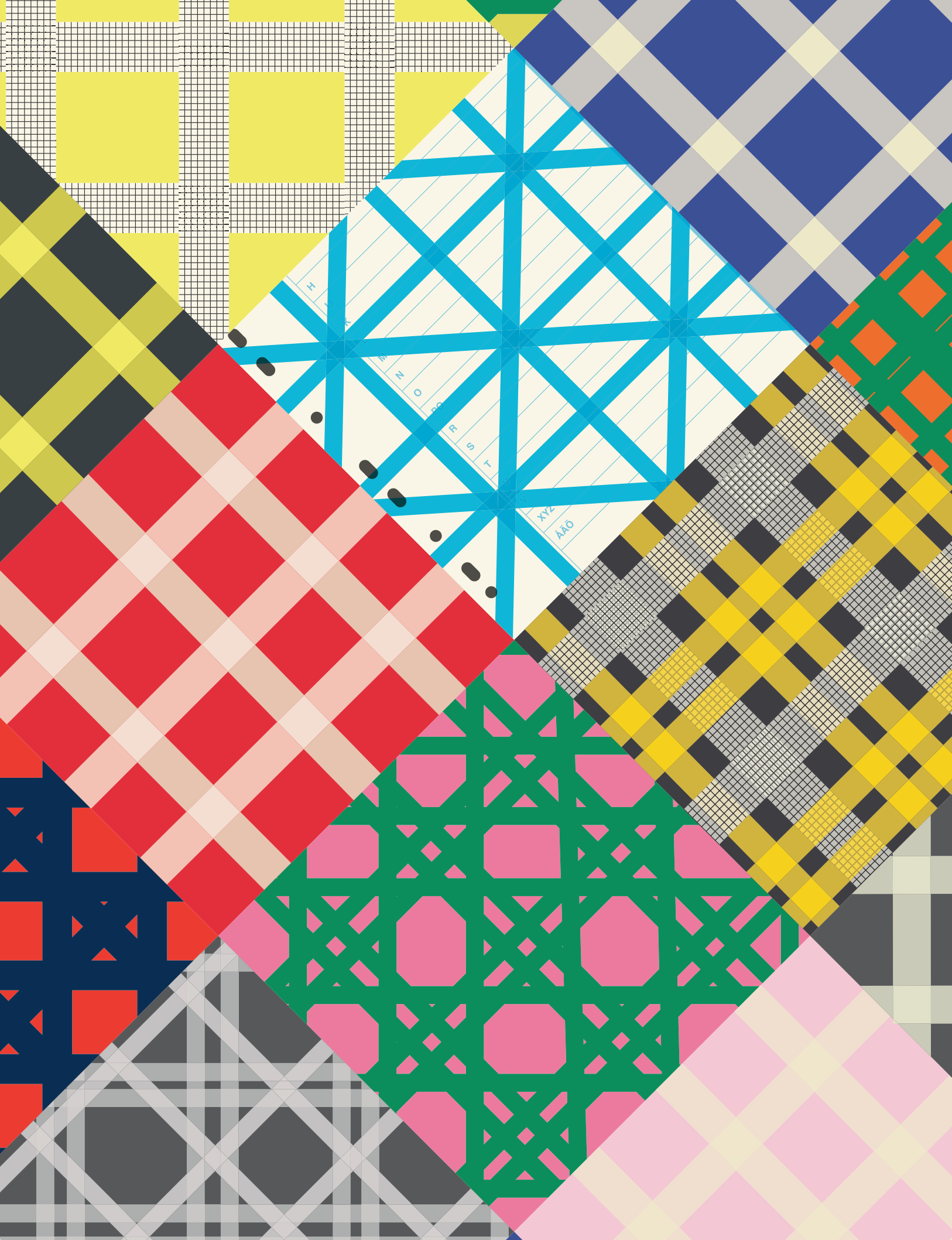
Det här är en Rapport från min värld. En bok om saker som inspirerar mig. Och hur jag använder min inspiration till att göra mönster. Men boken handlar minst lika mycket om det praktiska handgreppet, hur man faktiskt gör ett mönster.

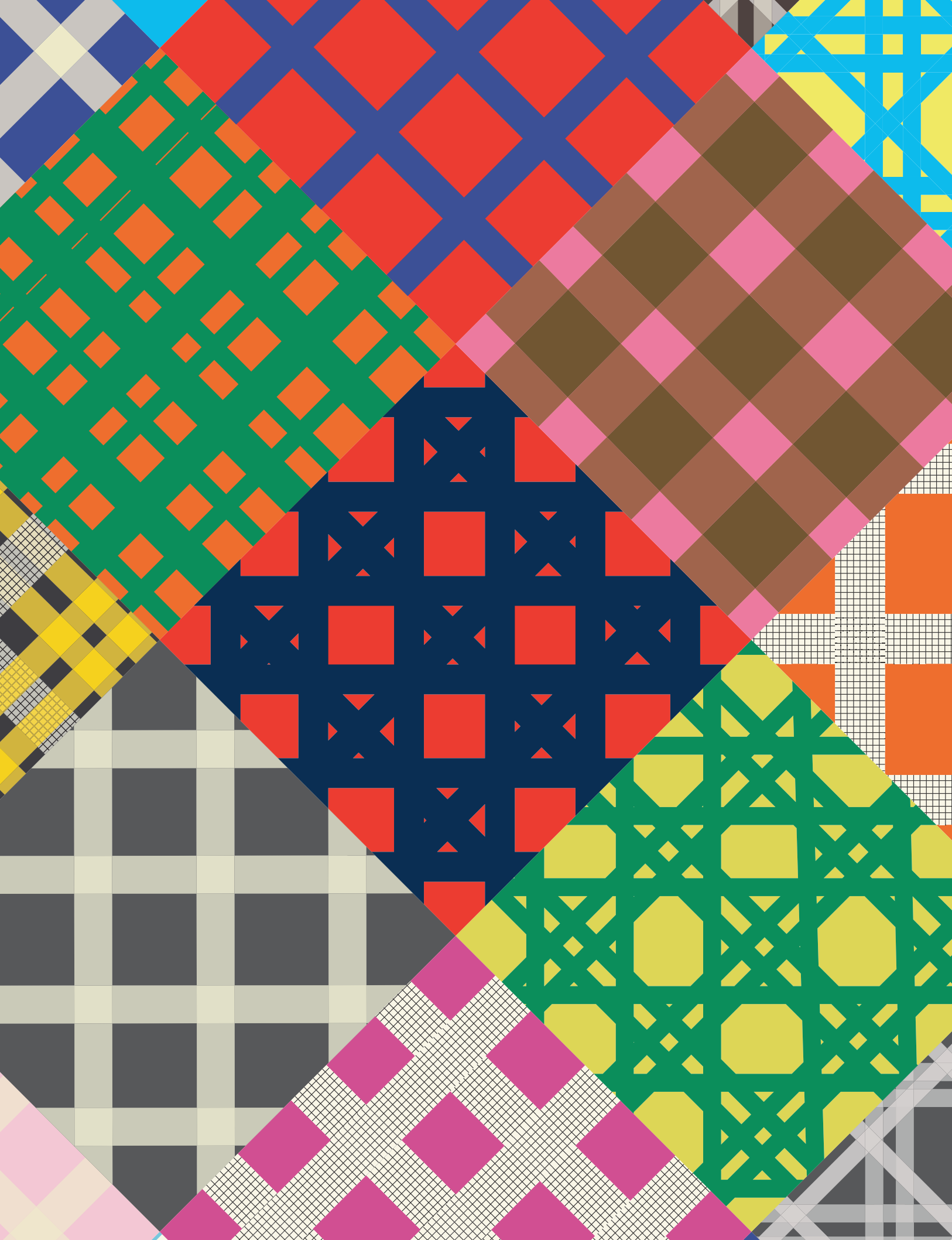
Naturen är som en förälder jag velat göra uppror emot. Om du tar vilken bok som helst som handlar om mönster, så börjar den alltid med naturen. Jag har irriterat mig på att naturen alltid har rätt och att det anses finare att återanvända motiv som finns i naturen än att hitta på egna motiv till mönster. Men att inte börja denna bok med att skriva om naturen skulle vara märkligt, för det är ändå där det börjar, även för mig. Jag får nästan anti-rysningar, men nu skriver jag:

Sandbottnens räfflade revben. Vattenytans mönstring. Humlens slingrande revor, kottar och blad. Vanliga kottar. Olika bladformer och bladnerver. Aklejans kronblad, så svåra att rita. Valnötens vindlande form. Alla stjärnor på himlen. Ärtorna på rad inne i ärtskidan. Snökristaller. En avlövad ek och tanken på dess rötter. Att stå i ett körsbärsträd med helt mogna körsbär. Vattendroppar. När de faller, men också spåren de lämnar på olika ytor. Djuren. Fossilerna och snäckorna. Kattens päls, hur den växer som strålar runt nosen. Våra fingeravtryck. Miljarder olika fingeravtryck.

En sak som skiljer mönster i naturen från mönster för metervera, är att det må upprepa sig en bit, även om det förmodligen är som med fingeravtrycken, aldrig exakt likadant, men sen övergår motivet i ett annat. Stjärnhimlen tar slut och det blir skog i horisonten.

Ett träd (en bild av ett träd), trädet upprepat = en skog! Med hjälp av att rapportera bilden av trädet flera gånger visar du en skog. Varje träd måste inte ritas på ett nytt sätt, träden behöver inte vara olika eller unika. Som de är i verkligheten. Det rapporterade trädet blir mer en *symbol* för en skog. Jag gillar detta så mycket: att mönstret blir ett mänskligt *meddelande*. Här är »skogen«. Här är »blomsterängen«. Här är »folksamlingen«. Man kan se hur det är att leva genom mönstret.

När jag ser fotografier från flyktingläger, eller andra platser i olika stadier av misär, så dras min blick ofrivilligt till dekorativa element. Ett blommigt täcke. En rikt ornamenterad matta. En kastrull med stämplat mönster i starka färger. En skadad man på en bår där man klippt upp hans tröja för att komma åt hans sår. Tröjan har ett utpräglat rutmönster i starka färger. En man sitter fångslad som gisslan. I bakgrunden en gallerdörr. Mönstret på galleret är väldigt vackert och får mig att spara bilden för att jag vill förstå hur det är konstruerat.

Det är ett hisnande avstånd mellan det dekorativa på sakerna och människorna som har det så svårt. Som att jag inte kan förstå lidandet om jag inte har något vanligt att jämföra med, som ett blommigt täcke. Jag vet egentligen inte riktigt vad det vill säga. Bara att det finns där hela tiden. Alla dessa blommiga täcken, rutiga tröjor och dekorerade saker. Jag antar att man en gång gjorde täcket för att det skulle ligga på en säng i ett rum i ett hus i en stad eller by under normala förhållanden i ett annat sorts liv. Att någon en gång suttit och tänkt att nu ska jag göra ett fint mönster av den här blomman. Att någon en gång tänkt att de här färgerna ihop blir fint i rutningen till den här tröjan. Eller en sån här vacker gallerdörr blir väldigt fin i det här huset.

Mönster behöver inte vara sju sorters blommor utan kan skildra helt andra aspekter av livet. Det riktiga livet, det jobbiga, det sorgliga, det pinsamma eller bara det vardagliga och tråkiga. Antingen för att visa hur livet är, som en statusuppdatering, eller som en besvärjelse. Ett tråkigt jobbmönster, där det ringer försäljare, tekniken har gått sönder, sladdar överallt och sopor som ska bäras ut. Trasiga saker. Ofärdiga saker.

PETITS BEURRE LU
paquet de 24 **1,45**

potage knorr
PRIX EXCEPTIONNEL

CHOCOLAT les 500 grs
EN POUDRE **1,80**

CORNED BEEF
boite 1/3 | boite 1/4
2,15 | 1,40

LOT CHOCOLAT
1 Tte 100 grs Menier au lait
+ 1 Tablette 200 grs Codex : **1,90**
au lieu de 2,21

FRUITS CONFITS
OU BIGARREAUX
La boîte **0,85**

Loppis

DET FINNS FLERA sätt för mig att gå på loppis. Dels mitt privata där jag letar efter något att ha omkring mig eller på mig. Men också ett annat, där jag plötsligt ser en färgkombination, en rubrik i en tidning, en gammal förpackning som väcker nya idéer. Inget att gå hem med, men väl att gå till jobbet med. Det finns ytterligare ett sätt, det är när jag låter en del saker följa med bara för att de är så konstiga att jag måste ha dem, de talar till mig på ett helt subtilt sätt, om så bara från en kasse i garderoben.

Ibland är det svårt att hålla isär varför jag köper sakerna. Jag kan komma hem med en ful bok som skaver i ögat. Men den har ett intressant försättspapper kanske. Ibland avstår jag rationellt fast jag vet att jag gillar saken. Då brukar det dröja länge innan jag glömmer bort den, kanske aldrig och jag ångrar att jag inte köpte. Oftast blir det lite för mycket saker. På jobbet har jag flera lådor med saker som kanske redan gett ifrån sig sin inspiration. Jag vill inte ens öppna lådorna längre, jag bara trycker ner nya saker jag tröttnat på i dem. Men det är svårt att göra sig av med till exempel röntgenbilder och tre olika gamla memoryspel.

Det är få saker som slår en perfekt loppisdag. Jag gillar också om fynden på nåt sätt hänger ihop, att de är snygga tillsammans. Även om det inte är mer än för en eftermiddag på bordet som stilleben. Sen skingras de in i skåp, garderober och till jobbet. Ibland gör jag en inköpslista på vad jag behöver innan jag går på loppis, just nu står det *skrivmaskin* överst på listan.

Rapport från mitt skrivbord

OM DET ÄR måndag brukar jag börja med att skriva ut ett nytt schema. Helst vill jag ha det största skrivbordet helt tomt innan jag sätter mig med kaffet och schemat. Sen klipper jag små små lappar från postitblock och fäster på mitt schema. Vässar en skön penna och skriver veckans jobb på lapparna.

Jag gillar att komma på nya saker som har med schemat att göra. Som nu när jag har en idé om att jag ska sluta jobba vid fyra för att sen ta ett kvällspass från sex till nio. Och enligt mitt schema ska jag ägna mig åt ett och samma jobb sista timmen på kvällen. Schemat ska sen ligga bredvid mig till vänster på skrivbordet. Helst inga andra papper över eller under, men det brukar bara vara så en kort stund.

Sortering/städning/schema – uppradat blir ju det ett sorts mönster. Många av någonting och sorterat på något sätt. Man kan ta nästan vad som helst. En gigantisk bilkyrkogård, mängder av tomma toarullar, knappar i rader. Väldigt mycket av nånting blir intressant i sig. Jag tror det är därför det är så fascinerande med mönster. Man ser upprepningen. Man känner ordningen. Man blir lugn. In i ledet.

Jag skriver listor med vad jag gillar, just nu står det till exempel: Min väska. Saker som är virkade, själva trådmönstret. Makramé. Ska gå till biblioteket och låna en bok om det. (Är inte helt säker på vad det är, minns snören som doftade gott i slöjden.) Snörmakeri. Att blanda stor- och småmönstrade saker i samma mönster. Översätta reliefmönster till tvådimensionell bild. Jag vill ställa olika former ovanpå varandra som en totempåle. Blomorgier. Slarviga blommor.

Jag sitter och arbetar en trappa upp i en gatukorsning. Väldigt många människor passerar hela tiden nedanför mitt fönster. Den ena gatan är en gågata. Jag kan höra vad de pratar om. Ingen ser mig.

När jag väl börjar jobba utifrån en idé gör jag ofta små skisser på papper. Jag vill helst ha en någorlunda tydlig bild i huvudet av vad jag vill göra innan jag börjar skissa i datorn. Om jag skissar direkt i datorn och det inte ser bra ut på en gång så brukar jag förkasta hela idén, och det är inte alltid rättvist.

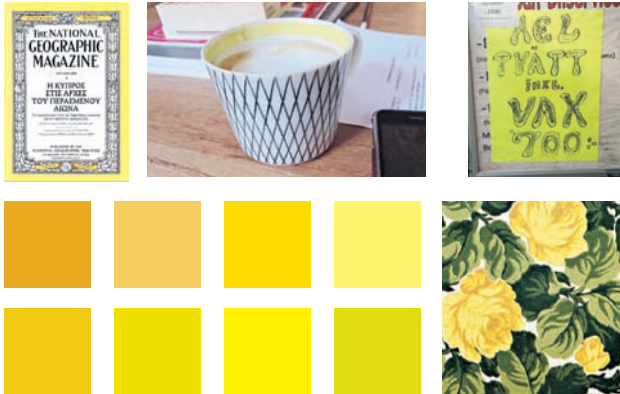
Färg

JAG HAR HAFT samma favoritfärger hela livet. Färgskalan har jag nästan alltid helt klar för mig när jag ska göra ett jobb. Paletten av favoritfärger varierar självklart lite, men gång på gång kommer vissa grundfärger tillbaka. Rött, som var färgen på väggarna i mitt rum när jag var liten. Mitt gröna möbleman, min lilla korgstol, täcket, min docka med teddybjörns-kropp. Jag har alltid gillat en djup guldgul färg, nu när jag tänker på det så kan det vara färgen på den där teddyn.

Tante Friedchen hade så många roliga blusar, hon var lite rödhårig och hade alltid broscher med en massa olika stenar i. Orange läppstift. Skratade alltid högt (och jag var alltid lite rädd, för jag förstod inte riktigt vad hon sa). Aldrig att hon färgmatchade något utan hon bar alltid en kavalkad av färger, mönster och material. Jag tror att en hel del av mina färgval kan komma från upplevelsen av henne.

Jag blir ofta färginspirerad av kläder, tyger, små saker jag hittar. Ett kastrullunderlägg på en loppis, det gröna och guldet på farmors gamla parfymflaska 4711. Jag har pärmar med färgprover där jag kan plocka ut just de färger till exempel en blus jag gillar har. När jag jobbar i datorn så överensstämmer inte alltid färgerna på skärmen med färgerna på blusen, men det kan man kolla senare när man skriver ut eller får provtryck. Och under arbetets gång kanske en del färger måste ändras för att kontrasten ska bli bättre. Men det är skönt att ha ett utgångsläge, en palett att jobba med. I min garderob hänger kläder som har samma färgskala som de jobb jag gör, det är som att färgerna är en del av mitt dna, mitt fingeravtryck.

Lite om mina favoritfärger

Gul

Bärnstengul. National Geographic-gult. Citronpuddinggult. Honung. Postitlapp. Guld. Smutsigt gult med grönt i. Jag gillar att man blir glad av gult och att det samtidigt kan uppfattas som avantgarde. Gult och svart är en favoritkombination.

Orange

Mandarinorange. Korallorange. Orange och svart som hos Pucci (vi hade en liten medicinväska hemma när jag var barn med ett Pucci-aktigt mönster i lila, rosa, ljusbeige, orange och svart). Neon. Orange blir fantastisk när man använder pms-färger, här i cmyk blir det inte riktigt lika färgstarkt.

Röd

En riktig basfärg. I tio år gillade jag mest vinrött, sen har jag haft en mer klarröd period. Just nu gillar jag flera olika röda nyanser ihop. Lilaröd, tomteröd, orangeröd, rosaröd. Jag gillar röda läppstift. Rött och vitt ihop. Polkagrigrandigt. Rödvitprickigt. Min nya datorskärm är tyvärr rätt dålig på att visa olika röda nyanser, de flesta ser lite slocknat brunröda ut.

Rosa

Det finns fler olika rosa jag gillar. Bubbelgumsrosa passar ibland, ibland inte. Har en favoritrosa som är lite smutsig i tonen, lite gult och grått i den. Chockrosa är alltid effektivt. Det är kul att rosa både kan vara en snäll och gullig färg och att det samtidigt är den färgen som både sportbilagor och finansstidningar är tryckta på.

Färgkombinationer jag ofta återkommer till

Jag brukar öva på färgkombinationer genom de kläder jag har på mig. Trots att jag använt mina kläder många gånger och verkligen kombinerat ihop dem på massor av sätt så kan jag bli väldigt överraskad över vad en ny färg kan göra med de andra.

När jag gör mönster använder jag för det mesta en, två eller max tre färger. Mest för att jag gillar när det är lite begränsat, en sorts minimalism till ett annars kanske kraftfullt mönster. Det får rytm, färgen hjälper till. Men

ibland är det väldigt kul att använda många färger och ibland måste man ha många färger för att få fram detaljer. Ofta har jag vit bakgrund, så den färgen är ju »gratis«. Jag tycker också att vitt mellan två starka färger förstärker färgerna. Det är lite som en vit undertröja som tittar fram. Men ibland är det väldigt skönt att jaga bort det vita med färg överallt. Det roliga är när nya kläder ger nya färgintryck, och skalorna förändrar sig.

Jag brukar tänka »som Pelles overall« när jag gör den här turkosgröna blandningen, jag har gjort det så länge jag kan minnas (bild s. 20).

Färgerna på den här bokens omslag.

Skärmen och verkligheten

DET ÄR VÄLDIGT stor skillnad på att se färger på skärmen och att hålla i en utskrift. Alltid när jag gör ett bokomslag så skriver jag ut det, viker ner det till rätt format, sätter det på en bok i rätt storlek och tejpar sen fast det. Inte förrän då ser jag tydligt hur det kommer att bli. Då först ser jag hur stort det är och hur nära kanten man kan gå och så vidare. På skärmen är det alltid en massa annat runt själva originalet, linjaler, programinformation och datorns skrivbord. Och på ett papper finns den vita ramen som lurar ögat.

Jag har också ett väldigt stort behov av att färgerna på det jag gör blir som jag vill, annars är det hela tiden nåt som skaver när jag tittar på det. Så jag har två olika färgskrivare. En snabb som inte kan skriva ut så starka, klara färger. En långsam bläckstråleskrivare där färgerna blir underbara och man kan stoppa in flera olika sorters papper. Blankt eller matt till exempel, och man kan skriva ut på plast.

Här har jag skissat på en burk med lock. Det bulliga päronet som ska sitta på burken såg mycket smalare ut när jag tejpade ihop det som en cylinder till en enkel modell, jag såg att jag måste göra päronet ännu rundare för att det skulle stämma med hur jag vill ha det. Runda former på ett platt papper blir ovala när man böjer dem. Så jag testar mig fram tills det ser ut som jag vill ha det. Det är också väldigt bra med modellen för att kunna visa den som ska jobba vidare med produkten.

Ett exempel på hur jag gör ett mönster

Den teknik jag behärskar har helt enkelt styrt vad som blivit min stil. Här är en delvis handgjord stil jag har. Jag föredrar än så länge att scanna i gråskala och sen färga in motivet i datorn. Det gör det lätt att testa olika färger och flytta runt bilderna. Om jag skulle lära mig en ny teknik, till exempel att scanna in färgbilder på ett bra och säkert sätt, skulle det kunna öppna nya möjligheter för att göra nya sorters mönster där jag kanske ritar och färgsätter hela mönstret för hand.

I det här fallet ville jag göra ett mönster av mina intryck från fiskaffären.

Jag har gjort en mood-board, i alla fall i skallen. Jag tänkte på såna där små leksaksförpackningar med mat som jag hade när jag var liten och lekte affär. Gillade dem så mycket och gör det fortfarande. Små miniatyrförpackningar som såg ut som de riktiga ungefär. Så idén är klar, jag vet vad jag ska göra:

Rita av en massa grönsaker för hand. Jag vill att varje del i rapporten ska vara unik. Så om jag har åtta äpplen med i rapporten så måste jag rita åtta olika äpplen (men liknande, för jag vill ha känslan av affär. Enkla färger. Till exempel en aubergine ska ha en färg på kroppen, vita fläckar där ljuset faller, och en färg på skaftet = två färger. En del saker kommer att ha tre eller fler färger, men allt ska vara förenklat i färgerna. Det blir många färger ändå tillsammans.

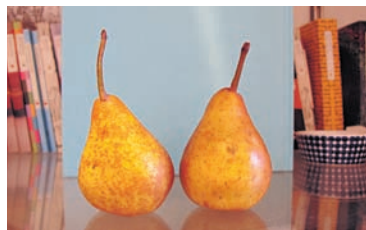
10.18

Gick till fiskaffären. Där tog jag kort på massor av olika grönsaker och förpackningar, köpte några riktiga grönsaker också.

11.27

Tillbaka på kontoret la jag upp de färska grönsakerna och tog närbilder på var och en. En del vred jag på och tog fler bilder av. Ville att ljuset skulle falla olika på de bilderna. Två äpplen blev åtta genom att jag vred på dem så de kom i lite nya vinklar. Det blev rätt många bilder i det här fallet (nittiofyra), jag vet att jag inte kommer att använda alla men för säkerhets skull tog jag fler än jag behöver.

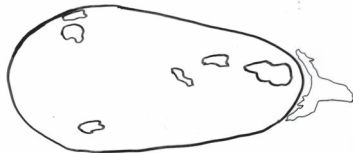
12.45

Jag tankar över bilderna från kameran till datorn och skriver ut dem jag vill använda en och en på var sitt A4-papper. (Jag skrev ut tjugosex i första omgången). Äter upp äpplena.

13.14

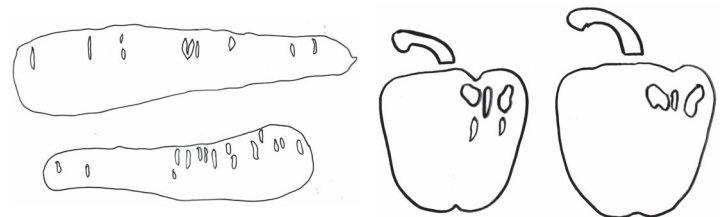
Med hjälp av två spritpennor i olika tjocklekar och ett A4-block med transparent skisspapper kalkerar jag rätt snabbt av motiven. Att jag använder transparent papper är ju en förutsättning för att kunna kalkera (jag har inget ljusbord), men jag har också blivit van vid sånt papper och använder nästan bara det när jag ritar över huvud taget. Pennorna är de som jag råkar ha som fungerar och är lagom tjocka eller tunna, men jag har också vant mig vid en särskild sorts pennor så nu köper jag bara sådana. I det här fallet är det bra att färgen torkar fort och att de inte kladdar medan jag ritar.

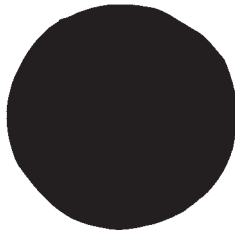
Jag ritar bara in konturerna: konturen runt själva auberginen och konturen runt högdagrarna. Sen flyttar jag pappret lite för att kunna rita dit skaftet på samma pap-

per, det gör jag bara för att komma ihåg vilket skaft som hör till vilken aubergine och för att skaftet inte ska nudda auberginen för då funkar det inte att färgsätta dem var för sig senare.

En viktig sak med just den här tekniken är också att det inte får finnas något uppehåll i linjen, varje motiv måste gå ihop helt. Annars rinner färgen ut när jag fyller i figuren i datorn. Ofta är det nåt hål man missar, men det går att fylla i senare i photoshop.

Det tar rätt lång tid att rita, eftersom det är så många motiv, även om jag jobbar snabbt och lite skissartat. Medan jag ritar kan jag tänka vidare på hur mönstret ska göras. Jag har ingen aning om mönstret kommer bli bra eller hur min idé kommer se ut, jag bara vet att jag måste jobba på för att kunna göra ut. Inte förrän då vet jag om det funkar. Men den ivriga känslan jag har brukar ofta betyda att det åtminstone är något som är tillräckligt intressant för att jag ska vara nyfiken på resultatet. Jag ser att skuggan på auberginen är turkos i eftermiddagsljuset. Kanske det inte ska vara vita högdagrar på auberginerna utan turkosa? Om jag vill göra dem turkosa istället för vita måste jag plocka ur dem från varje aubergine och lägga i ett eget lager. Jag avvaktar nu. Har ganska dåligt minne, men det här är en sådan sak man kan väcka mig mitt i natten och fråga, – ska auberginehögdagrarna vara turkosa eller vita? Jag skulle i alla fall fatta frågan direkt, men kanske inte ha något svar än.

Epoisses

Affiné au Marc de Bourgogne
APPELLATION D'ORIGINE PROTÉGÉE

Ha-ha, ser nu att jag gjort fel, raden under »Epoisses« skulle visst också vara orange.

16.03

Sen scannar jag. Har en enkel A4-scanner. Gör en mapp i datorn som heter »Fiskaffären scannat«.

Scannar i 8-bitars Gråskala, 1000 dpi. (Det är något jag kommit fram till funkar bra för mig, i alla fall när jag vet att motiven inte ska förstöras.) Eftersom jag valt en så hög upplösning tar det runt en minut att scanna varje bild. Står upp och plockar på skrivbordet under tiden. Det är lite löpandebandkänsla fast roligt.

Det blev tjugoen bilder att scanna. Hade ritat en del på samma papper, men jag ritade inte allt som jag tänkte mig för blocket tog slut.

17.06

Efter scanningen ska varje bild bearbetas i photoshop. Jag brukar göra linjerna svartare och ta bort fläckar på pappret genom att justera nivåer, där man drar i olika reglage så det svarta blir svartare och det ljusa vitare.

Jag tar isär bilderna ifall det behövs i photoshop, så att varje bit i motivet som ska vara i samma färg blir en separat bild. Bilden till vänster blir tre olika original (en för det som ska vara rött, en för det bruna, och en för det gula). Fyller svart i det som ska vara heltäckande med hjälp av färgpytsen i photoshop. Det är nu linjen måste vara hel så inte det svarta fyller hela sidan. Måste gå hem tidigt, men hinner göra ut Epoisses-osten här brevid bara för att se att det funkar.

8.16 nästa dag

Fortsätter ta isär bilder och sparar om alla från gråskala till svartvit. Nu blir de mycket lättare (en bild som var 56 MB blir nu 7 MB). Så alla originalbilder till det här mönstret är svarta och jag färgar inte in dem förrän i nästa steg, när jag ska sätta ihop mönstret. Det är ofta rätt tidsödande och lätt att råka göra fel, men det uppvägs av hur roligt det är när man får sätta ihop alla bitarna till ett mönster, så därför jobbar jag på ivrigt och snabbt för att kunna börja testa.

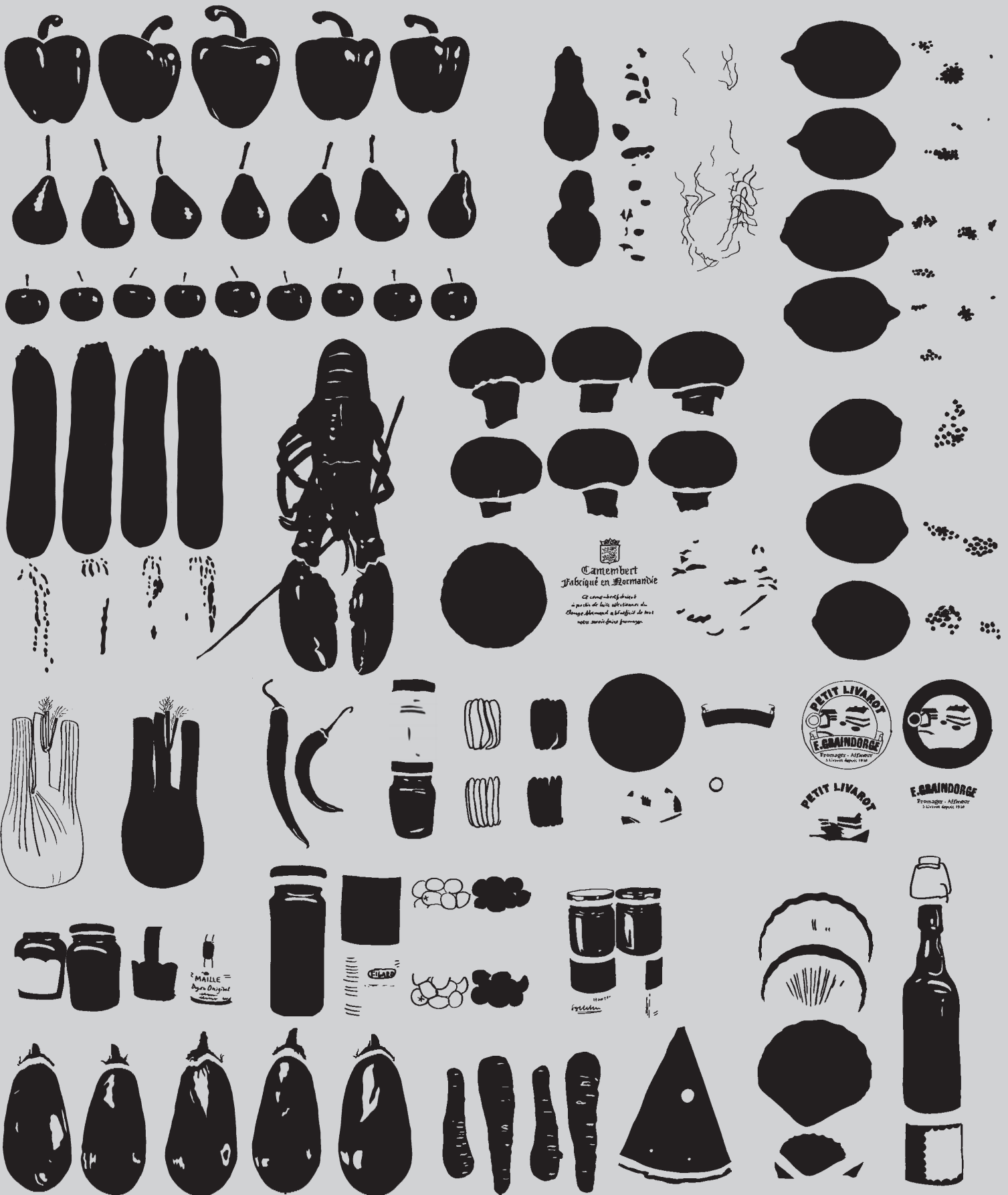
10.32

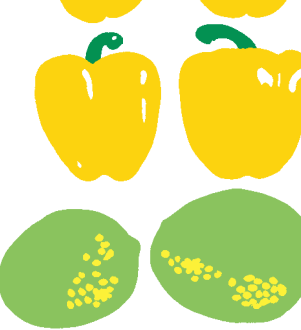
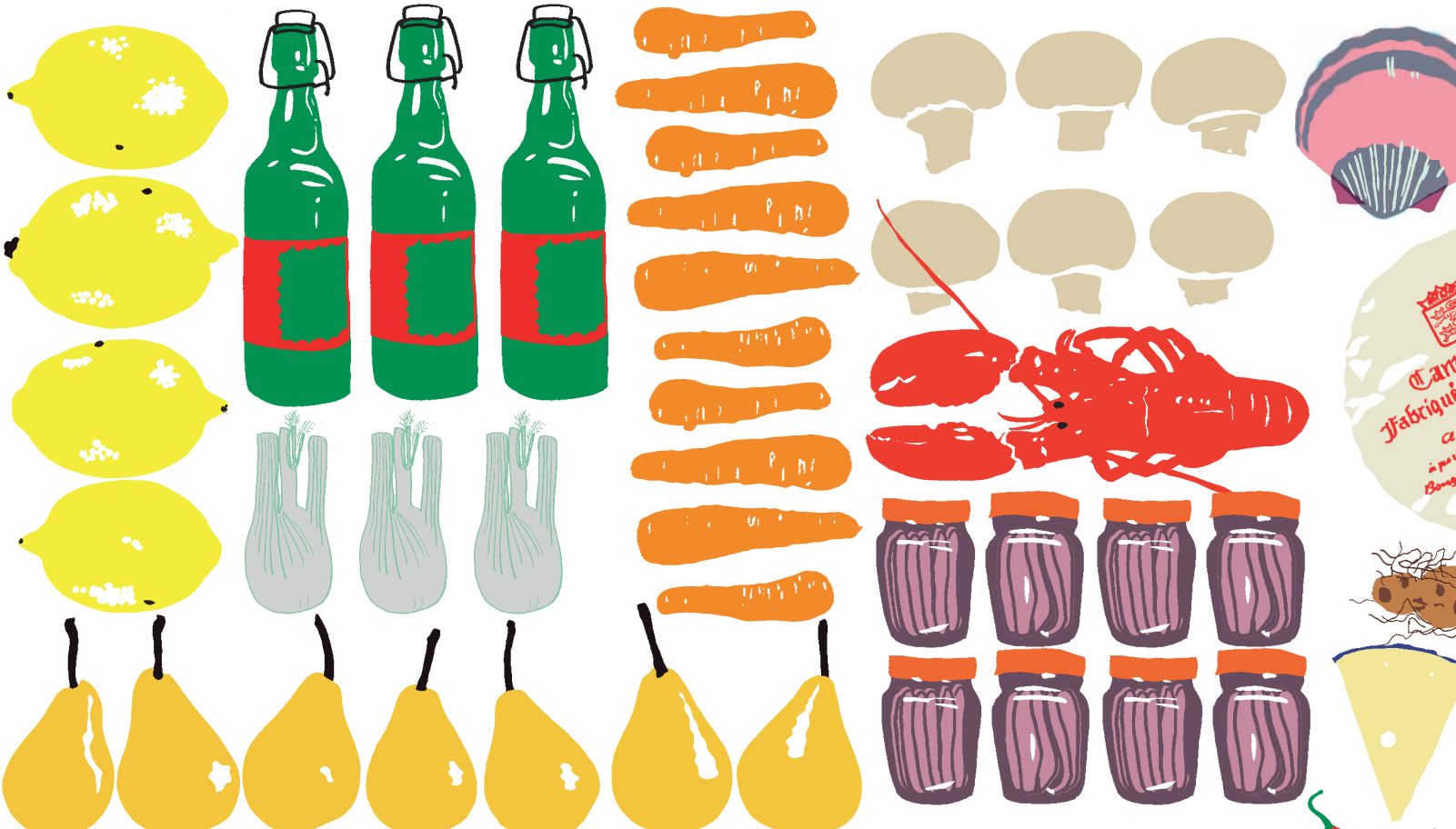
Nu är alla bitar jag vill använda för att göra mönstret färdiga att färgsätta och bygga ihop till hyllor i min affär.

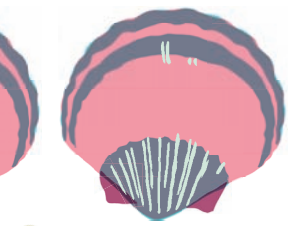

Ansjovisexempel, svartvitt och färgsatt.

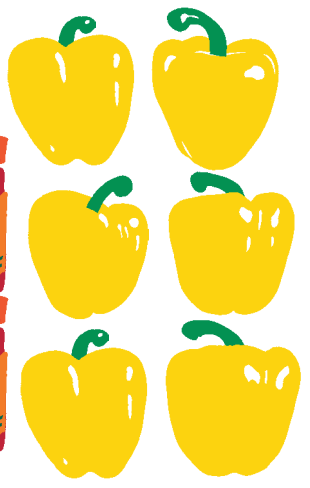
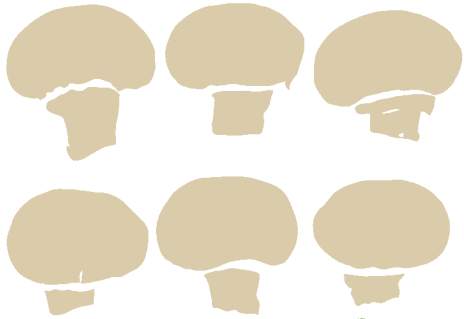
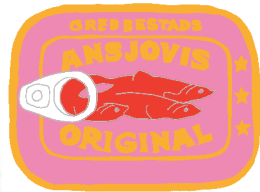
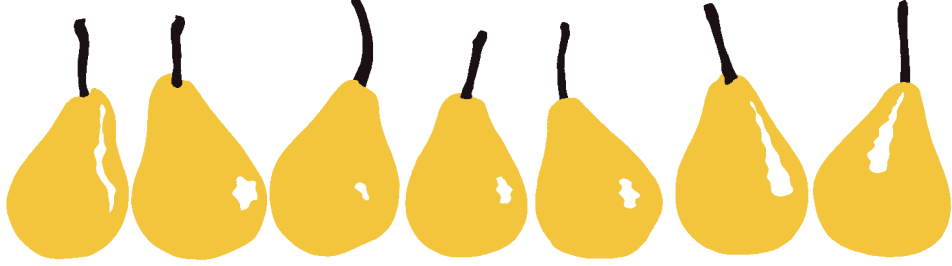
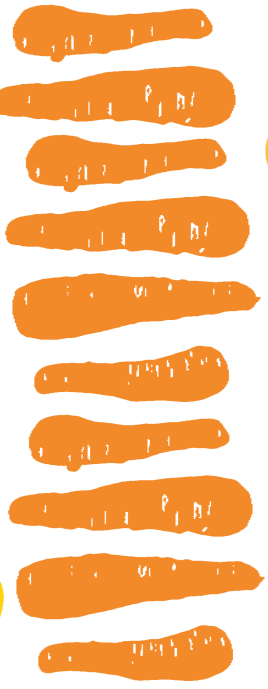
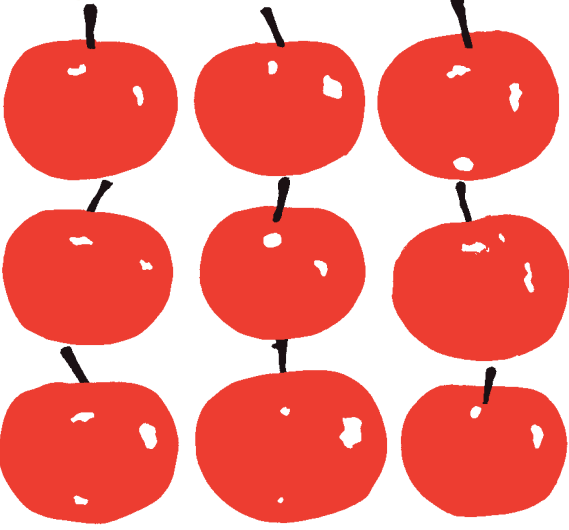
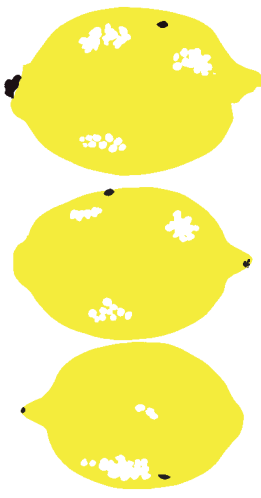
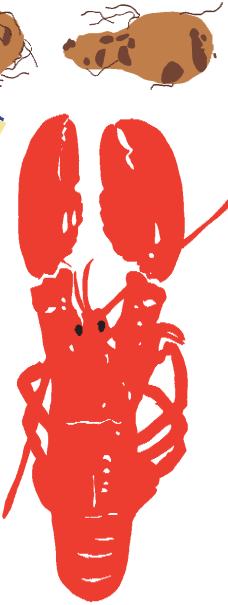
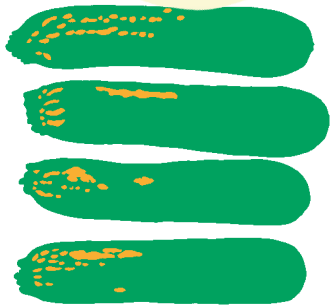
Här är resten av bilderna jag slutligen hade att utgå ifrån när jag skulle börja göra mönstret

Camembert en Normandie
à partir de lait sélectionné du
Basse-Normandie à la fabrication de nos
meilleurs fromages.

Göra mönster

Några grundtankar

En bra sak med att rapportera är att du kan göra många meter av samma bild. Det är roligt och man tjänar tid!

Att rapportera mönster handlar om att där en form tar slut, det vill säga efter en (1) rapport, så tar nästa vid. Det är som en sån där vikkubbe man gjorde när man var barn, man måste placera nästa del rätt, annars hamnar kanske huvudet vid sidan av halsen.

Om du ska använda bara en begränsad bit mönster så spelar det inte någon roll hur du konstruerar det. Men om det ska användas för att trycka metervara eller tapet, ställs det krav på hur mönsterrapporten ser ut.

För tygmetervara så måste mönstret vara rapporterbart åtminstone i höjled. Ta reda på hur hög och bred rapporten ska vara. Tyg brukar man antingen trycka plant med en stor ram, då är man begränsad av hur stor ramen är, eller så använder man sig av en tryckvals, en stor cylinder vars diameter avgör hur hög rapporten kan vara.

Principen för att trycka tapeter är densamma, men där är det också viktigt att mönstret går att rapportera även åt sidorna. Ett nytt sätt att göra en tapet på är att utgå från ett totalmått. Då behöver inte din bild vara rapporterad. Om din vägg är tre meter bred och två meter hög så gör du ditt mönster just så stort, inom den ytan kan du placera elementen hur du vill.

Det viktigaste är egentligen din idé om hur du vill att det ska se ut. Motivet, färgen, stilen. Mönstrets rytm. Att det inte bildas konstiga mellanrum såvida du inte vill att det ska göra det. Hur ser mönstret ut på håll? Det är på lite avstånd man brukar kunna se om det uppstått fel. Hur dolda är rapportskarvarna? Vill du att skarvarna ska vara tydligare? Hur tjocka linjer? Skriv ut och titta.

Jag brukar ofta ha en idé om vilka färger jag vill använda redan från början, även om jag kan ändra mig under arbetets gång. Mönstret kan få en helt ny karaktär genom en annan färgskala, det är väldigt roligt att testa nya färger på slutet när själva formarbetet börjar bli klart. Det är också kul att tänka att mönstret ska ha tre olika färgställningar även om det kanske inte ska ha det.

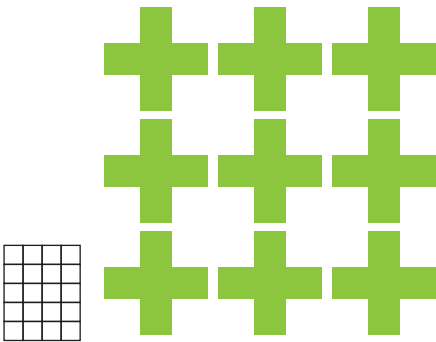
Det som är skönt med att jobba i datorn är att det är så lätt att testa olika saker. Ett par favoritkommandon i Illustrator: *Justera* så att alla saker ligger på en jämn linje och *Justera mellanrummet* så att mellanrummen fördelas lika mellan det du markerat. Ett annat sätt jag brukar använda, som också är magiskt skönt, är att räkna ut (med miniräknaren) hur långt du vill flytta en grupp, sen använda *Objekt, Omforma, Flytta, Kopiera* och flytta hela gruppen dit du vill. Om du sen trycker *Kringla D*, så återupprepas proceduren och du kan fortsätta trycka *Kringla D* och se mönstret bara växa fram över skärmen.

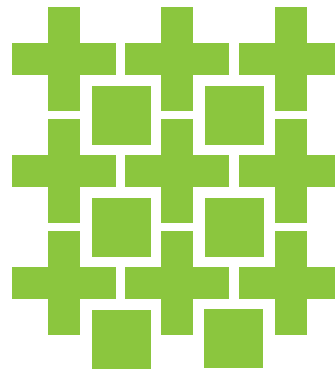
»Putte i blåbärs-city« för Åhléns.
Min ursprungliga bild gjorde jag 102 x 64 centimeter, tyget är 120 centimeter brett så rapporten fortsätter till höger och är förskjuten 15 centimeter i höjled (kolla på ekorren på byggkranen). Det gjorde jag för att inte allt ska stå på samma baslinje. Det ger variation och skarven blir mindre uppenbar.

Göra mönster

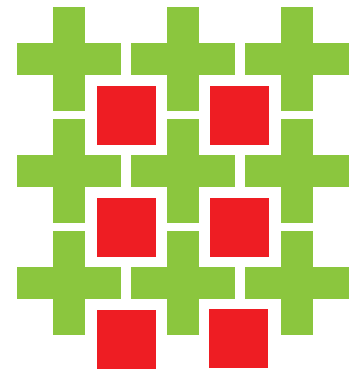
Exempel på enkla former ihopsatta till mönster

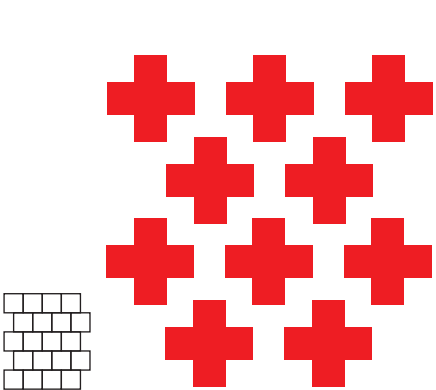
Det allra enklaste sättet att göra mönster är att bara ta en grundform och flytta den i sidled och höjlded. Jag brukar tänka att det är som kakelplattor man sätter upp på olika sätt.

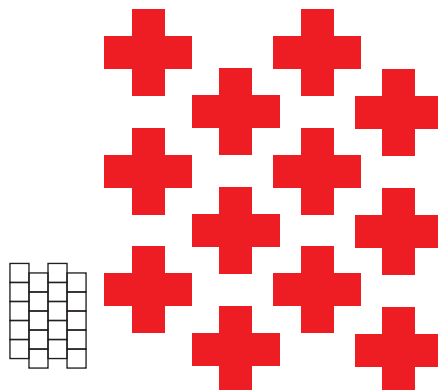
För att få mer variation kan man blanda två former. Jag brukar skissa lite enkelt hur jag vill att mönstret ska se ut. Sen börjar jag om och gör det mer exakt.

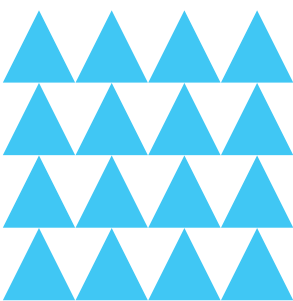
Här i två färger istället.

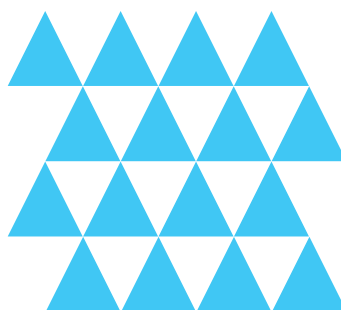
Istället för raka led så kan du lägga grundformerna omlott i sidled.

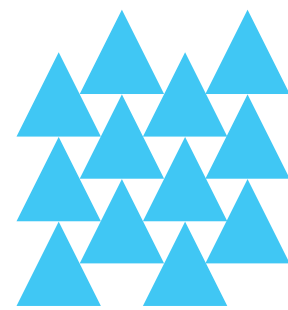
Eller omlott i höjlded.

Här 4x4 rader blå trianglar.

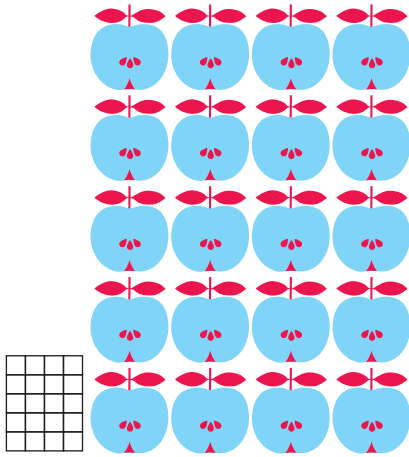
Här har jag förskjutit varannan rad i sidled.

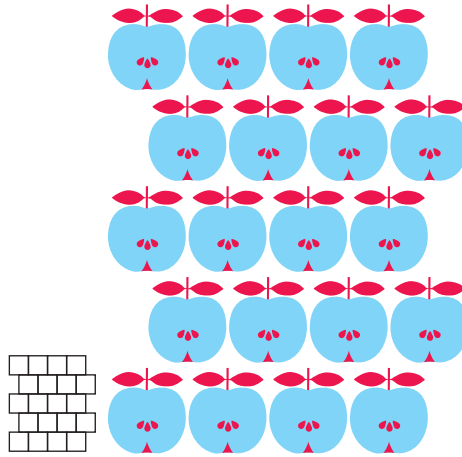
Om jag förskjuter dem i höjlded och sätter dem tätt uppstår nya, mindre trianglar i mellanrummen.

Göra mönster

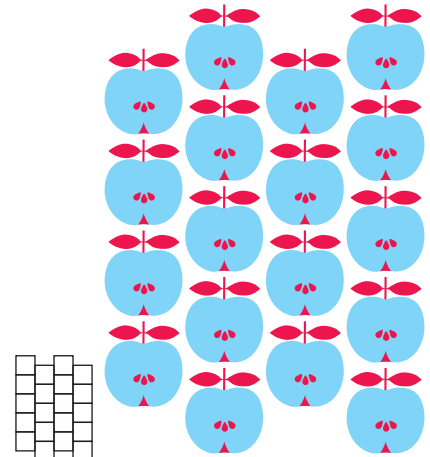
Samma princip – andra former

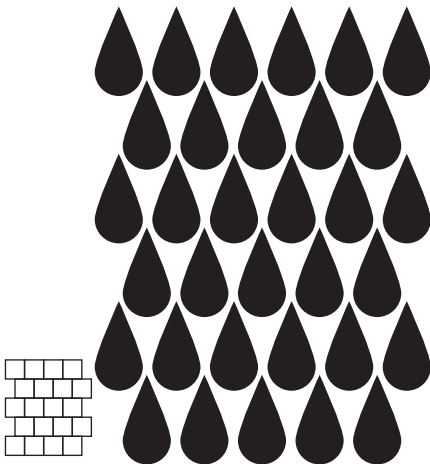
Det är samma sak om du rapporterar en föreställande bild.

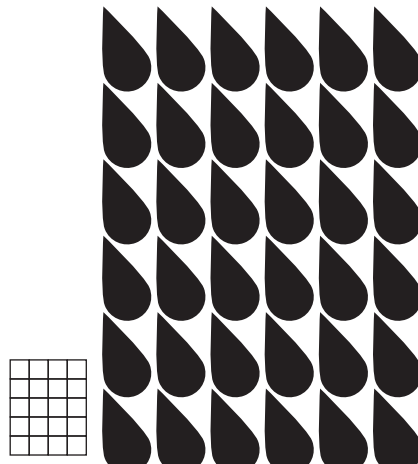
Här är varannan rad förskjuten i sidled.

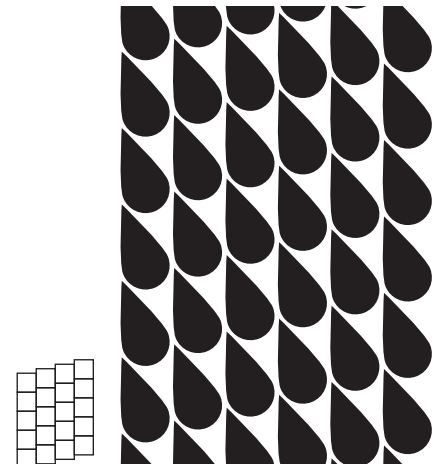
Och här är varannan rad förskjuten i höjled.

Mönster av en droppe.

Samma droppe, men vriden några grader.

Man kan också låta mönstret förskjutas stegvis så det blir en svag diagonal.

Jag jobbar ofta med spegelvändningar, här ett mycket enkelt exempel

Droppe.

Spegelvänd droppe.

Spegelvända droppen kopierad och roterad.

Droppen spegelvänd åt sidan

Grupp med 4 droppar spegelvända.